

Latweefchu Uwiſes.

Nr augſtaß Geweſchanaß - Kummiffiones ſinnu un nowehleſchanu.

Nr. 3. Zettortbeena 15tä Jamwara 1831.

No Grohbines.

Nobſihwotâ gaddâ irr ſchinni latweefchu draudſe 218 behrni kriſtiti, kurru ſtarpâ 4 dwihniſchu pahri; eefwehtiti tappe 115 behrni, gan drihs wiſſi grahmatneeki, jo dewini ween ne mahzeja laſſiht; ſalaulati tappe 70 pahri; pee Deewa ſwehta galda peegahje 5115 zilweki, un 10 no teem bija ſlimneeki; mirruſchi irr 190 zilweki, un diwi no teem ahtrâ nahwê. Wahzu draudſe tappe kriſtiti 34 behrni; eefwehtiti 15 jaunekli; pee Deewa galda bija bijuſchi 124 zilweki, no kurreem 3 ſlimneeki; laulati tappe 13 pahri, un mirruſchi irr 17 zilweki, tâ kâ wiſſâ Grohbines draudſe 45 zilweki wairak dſimmuſchi ne kâ nomirruſchi.

— 3.

No Meſchamuiſchâs.

Muſſu draudſe tai pahrgahjuſchâ gaddâ irr dſimmuſchi 274 behrni, prohti no Wahzu kahrtas 8 puiſchi un 7 meitas un no Latweeſcheem 132 puiſchi un 127 meitas; dſimmuſchu behrnu ſtarpâ bija 7 pahri dwihni. Pee Deewa ſwehta galda irr tappuſchi eefwehtiti no Wahzu draudſes 8 un no Latweeſchu 165 jaunekli; Latweeſchu jauneklu ſtarpâ 98 bija iſmahziti grahmatâ laſſiht. Deewgal dneeki irr bijuſchi 130 zilweki no Wahzu un 6051 no Latweeſchu draudſes. Pee ſwehtas laulibas irr nahkuſchi no Wahzu kahrtas 8 pahri un 99 pahri Latweeſchu ſtarpâ. Tapatt kâ aiſpehrnâ gaddâ, tapat arridsan ſchinni pahrgahjuſchâ gaddâ pee mums Deewam gohds un pateiziba, dauds maſak zilweki irr mirruſchi, ne kâ dſimmuſchi, jo pawiffam irr no-

mirruſchi 9 no Wahzu un 178 no Latweeſchu draudſes, tâ, ka gandrihs trescha dalta wairak zilweki muſſu draudſe irr dſimmuſchi ne kâ mirruſchi, un ſtarp ſcheem jo wairak wezzi kas ſawa wezzuma dehl jau paſchi wehlejahs ſcho ſemmi atſtaht un debbefis jaunu dſihwoſchanu usnemt; diwi no wihrifſchu kahrtas itt lohti wezzi bija tappuſchi, jo weens 100 gaddus un ohtrais 103 gaddus ſchê wirf ſemmes ſawu dſihwibaszellinu bija ſtaigajuſchi.

B...v.

Wezza gadda atbildefchana behl ta, kas tanni notizzis irr.

(Stattees Nr. 2.)

Waldeews, miſhlais wezz-gaddin, par tawu jauku ſtahtu, bet mehs arri kahrtum ſinnaht, kas pee muſſu kaimineem notizzis?

To juns arri mahku teikt. Pee winneem, kâ pee Sweedeem, Dahneem, Pruhſcheem, un Wahzu Keijara pawalſtneekem labs, kohſch meers irr, un lautineem labbi ſlahjahs. Pee Turkeem, kas arri Kreewu kaimini, tahds labs meers newaid bijis, jo tee ſawâ paſchâ ſemne bahrufchees un kawufchees. Kur jau ittin taiſna un ſtipra waldischana newaid, tur arri nekahds labs meers un jaukums nerohnahs. Dauds tukſtoſchi kriſtigi laudis no Turku-ſemmes isgahjuſchi, un Kreewu-walſti us tukſchahm bet augligahm weetahm nometufchees. Schê jo drohſchaki dſihwohs, ſemmi kohps, andelehs un naudu pelnihs.

Rà tad zittàs Girohpaß semmès? woi tur labß meers un labba buhßchana?

Kad jau praffat, tad atbildschana man jadobd. Bet schorcis juns newarru nekahdu preezas-sinnu no zittahm semmehm fucegt, jo wissur gan drihs nemeera ohgles fwilluschas, un weestahm dumpju-leefinas irr ischahwuschees. Tee stipraki nemeera laiki irr Pranzuschu un Ollenderu semmès bijuschi. Pranzusch òs, vehz leela dumpja, kas Zuhliusa mehnesi Parihse notifke, wezzais Kehniensch, Kahrlis, tas defmitais wahrda, 75 gaddus peedfihwojis, sawai waldischana pagallam atfazija, un ar farweem behrneem un faru faimi us Englantu nogahje, fur wehl taggad usturrahß. Pranzuschi few zittu Kehninu zehle, kas wezza Kehnina raddinecks, un Luddikis Wilhifs wahrda irr. Ur scho jaunu Kehninu wiffi zitti augsti walbineeki ar meeru bijuschi, un tapehz Pranzuschu semmè, jaunu gaddu fahobt, arridsan meers irr. Wezß Kehniensch Kahrlis preeksch sawas atstahschanas schinni gadda tomehr leelu leetu istaifijis. Jo winsch sawu farra-spehku pa widdus juhru nosubhija, prett leelu un stipru Allschires pilfatu, un scho pilfatu, kas dauds gaddu fintenus nepahrspehts bija, peektà Juliusa deenà uswarreja un panehme. Par to buhs wiffai pasaulei preezakees un Deewu slawest. Jo schis pilfats, lihds ar faru walbineeku, fo Deij sauze, no ta ween pahrtifke, fa winnu fuggi isbrauze, un zittu tantu andeles laiwass lihds ar wiffahm prezzehm un ar zilwekeem, laupidami panehme, naudu un prezzes paturreja, zilwekus fà wehrgus pee stipreem darbeem mohzija. Tas kungs, kas sawu pawalstneeku laiwass ne gribbeja aplaupamas, zaur makfu, jeb ifgadda dohdamu naudu, no Allschirereem atpirkabs, un tahdà wihsè schinni pilfata, fà arri wehl diwi zittòs, fo Tunis un Tripoli sauß, leelas netaisnas bagatibas sakrahjahs. Ta us beigahm bij nezeeschama leeta, un nu, zaur Pranzuschu uswarreschanu, buhs drohscha braukschana wirf widdus-juhras, un breefmigai laupischanai gals. (Turpmat tas beigums.)

Wahrði tahß pateefibas.

Kas tohs baußlus tahß gudribas mahzijeß un ne isdarra, lihdsinajahs wihran, kas sawu laufu aparris, bet ne apsehj.

Tik tas, kas tu effi, warr tewi pastahwigi aplaimoht; kas tew peederr, warr katris gaddijuns ispohstih.

J. P.

Jauna gadda nakts.

1.

Kad kluff' bij tappis laufòs, meschòs, zeemòs
Un semme duffe baltà mehlteli,
Ir swaigsnitcs ne spihde spohschòs starròs,
Tahß klahje migl' un tumfschi mahkoli,
Urr' nekahòs bals fur klia wairaks òsirdams,
Bet meera-stundas wiffur walbija;
Tad nahze, pehdig' labbu nakl' ardohdams
Tas wezzais gads, kas scheid nodfihwoja.

2.

Wunsch ne stahjahs nedß luhfojahs wairs schurpu,
Bet steidsahß winna tehwa-semmè kluht;
Jo muhschiba to welk pee zitteem turpu
Un nelauj ilgaki tam scheidan buht.
Pazeldams balßi preezigß luhdse Deewam:
„Nemman pee few, tur debbes mahjokli!
Jau gallà tappis esinu semmes zekam
Un dsehfschu lihgsniß mannu spihdekli.“

3.

Tad sanahje ar firds-fahpehm un gaudahm,
Pulks stummigu tam klacht' us zekina,
Un praffija ar brehtschanu un raudahm
Tahß atpakkal' fo weddis kappina: —
Tee bahrini kam wezzakus atnehmis
Un jaunekli, kam bruhthes atschfihris,
Tahß atraitnes kam wihr' un draug' atrahwis
Un wezzakee, kam behrnus nahwejis.

4.

Woi dohmajam tew tahdu tanni laika
Kad pirmu reisu pee mums atnahzi,
Tik laimi zerrejam no tawa waiga
Kad waldischanu scheidan eefahzi;
Ur fahdahm faldahm wehleschanahm tewi
Mehs tobrihd wiffi mihli usnehmehm;
Nu affaras tik warram remdeht fewi,
Kas daudskahrt birß par muhsseem atschfirteem.

„No brehjeet juhs tà gauſchi, jelle klaufeet!“
 Tà uſrunna taſ wezzais gads to draudf'. —
 „Woi ſudduſchi? ne, debbes tohs raffect,
 No turrens ſubtihts eſm'; neſubdſect daudf'.
 Kaſ ſemmes-klehyt meerà paglabbati,
 Kaut affaras par teem gan birra jums,
 Ta rohlàs tee, bes behdahm preczinati,
 Ruſch wiſſu ſpehji; kam klaufa raddijums.“

6.

„Zell' ſtattaitees! woi neturr kluffas klumjas
 La femme nu, kad ſueegs fedſ lauſinus;
 Nahſ laizinfch, tad ar ſawas lehnas puhſmas
 Laſ pawaffars zels augſchà aſſinus;
 Ro ſaulite ar ſpoſſcheem ſilteem ſtarrecm,
 Us daudſahn pehrwehm brangi iſpuſchtohs:
 Tad ſeedes wiſs, pehji breeduma dohs augleem
 Un dabba mirdſehs ſimtòs jaukumòs.“

7.

Tà ſattohs arr, kad laih ar ſaweem ſpahrneem
 Duhs aihſueedſis to ſcheit noſpreeſtu briht,
 Tuhs piſſchli no teem tumſcheem trubdes kappeem
 Pee muhſch'geem preekeem debbes dſihwes riht.
 Kaſ tappe ſchirtſ no mihlakeem ar mohſahm,
 Saweenoti tur atkal redſeſes:
 Taſ behrninfch tezzehs ſawai maht' eekſch rohlahm,
 Kaſ mihleifchees, jo ſaldi apkampſees.“

8.

Ne raudait mihle! kadehl ſchinnis behdàs
 Ro pahrbaudidams Deews jums uſlizzis. —
 Jau klahtu irr, un palih mannàs pehdàs
 Mans brahlis ſcheit; jauks mihligs jauneklis.
 Tit dſihwojeet ar ſkaidru ſird' un prahtu!
 Tad nahſ tok brihdòs, fur lihſniba jums ſels.
 Gan paſaulè daudf' behdàs welkàhs klahtu: —
 Pazectect taſ! — pehji tahm ſirds preeku ſitelòs.“

9.

Tad notikke tè kahda trihjeſchana. —
 Jauns gads atnahf' ar ſawu engel! —
 Sahf tumſchi ſkannehſ puſſnaktſ ſwannifchana;
 Ur Deewu! ſakka wezs gads paſauli:
 „Tuſf' darbi, dohmas ſkreen man lihds, un deenas,
 Kaſ wiſſas tur preeſch Deewa krehſla ſtahw'.
 Uk! labbi tad, ja dſihwojſchi bes wainas,
 Eekſch mihleſtib' un tizzib' lihds pat nahw'.“

To teizis ſubde. — Un pirms wahrbi beidsahs,
 Tad ſkanne ſkaidri ſkaidraſ ar ween,
 No augſteem tohrneem ſwehtas balſis zehlahs:
 „Lai wiſſi Deewu ſlawe naht' un deen'!
 Un paſtahwigi pee ta ſewi turràhs
 Neſchabigi ar ſipru palauſchan';
 Pehji behdu zekka preeka wahrſi werrahs,
 No gruhtibahm, eekſch debbes lihſſmoſchan'.“
 M. B.

Teefas fluddinaſchanaſ.

Us pawehleſchannu taſs Keiſerifkas Gohdibas,
 ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſts 1c. 1c. 1c.,
 tohp wiſſi tee, kam kahdas taiſnas praſſifchanaſ pee ta
 nomirruſcha Aurenuiſchas ſaimneeka Eſer Plampu
 Kriſtapa un wiſſa atraitnes lihdsſchinnigas ſaimneeſes
 Trihnes buhtu, kurra beidsama ſawas mahjas atdeuſſi
 un par kurru mantu konkurſe nolikta, aizinati, lihds
 25tu Wevrara mehneſcha ta 1831ma gadda pee ſchihſ
 teefas peeteiktes un to teefas ſpreedummu ſagaiddit.

Aurenuiſchas pagasta teefa 20tà Dežembera 1830. 1

J. Kirpen, pagasta wezzakais.
 (Nr 128.) H. Crufe, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

Us pawehleſchannu taſs Keiſerifkas Gohdibas,
 ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſts 1c. 1c. 1c.,
 tohp wiſſi tee, kam kahdas taiſnas praſſifchanaſ pee
 to Rohrmahles ſaimneeku Kungu Zehlabu buhtu, kaſ
 ſawas mahjas atdeuſſi un par kurru mantu konkurſis
 noliktſ irr, aizinati, lihds to 17tu deenu Wevrara
 mehneſcha pee ſchihſ pagasta teefas peeteiktes un to
 teefas ſpreedummu ſagaiddit.

Rohrmahles pagasta teefa 10tà Dežembera 1830. 1

††† Eihle Jurriſ, pagasta wezzakais.
 (Nr. 24.) J. Chomſi, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

Tanni 9tà Janwara 1831 preeſch puſsdeenas pulk-
 ſten 10 taps maſà Berkenè, tam maſas Berkenes moh-
 derneekam Stoſthauſen peederrigas leetas uhtropè pah-
 dohtas, kaſ zaur to teem pirzejeem ſinnams darrihſ
 tohp.

Maſas Berkenes pagasta teefa tanni 29tà Dežem-
 bera 1830. 2

††† Klebel Frizz, pagasta wezzakais.
 (Nr. 39.) L. Schulz, pagasta teefas ſrihweris.

Wiffi tee, kam fahbas taisnas parrabu praffifchanaſſe pee ta pee Gaiſu muiſchas peederriga ſaimneeka Zehru Wikkela buhtu, kurrām ſawas mahjaſ dehl inventariuma truhfuma atnemtas un par winna mantu konkurſis noſpreeffis irr, tohp aizinati, lai wiſewehlaſi lihds iſtu Wewrara mehneſcha n. g. pee ſchihſ pagasta teefas peeteizahſ un ſagaيدا, fo liſkumi ſpreedihſ.

Gaiſu muiſchas pagasta teefa tanni 19tā Dezembera 1830. I

(S. W.) ††† Wenteneek Zehlab, teefas peefchdetaiſ.

(Nr. 49.) Peter Friedr. Diekmann, pagasta teefas ſkrihweriſ.

Zittaſ fluddinaſchanaſ.

Za Lipſtu muiſchas (maſaſ Fridriku muiſchaſ) uhdendſudmalla lihds ar ſudmallaſkrohgu no Jahneem 1831 uſ renti tapſ iſdahwati. Par iſfohliſchanaſ deenahm kã preekſchraſtihtſ, ta 24ta un 31ma Janwara un 7ta Wewrara deena 1831 pee Bramburgaſ pagasta teefas irr noliktaſ. Tee kam tiht ſcho renti uſnemt, warr taſ norunnaſchanaſ par fo, pee muiſchaſ waldiſchanaſ iſkãtrã deenã dabhuht ſinnaht.

Lipſtu muiſcha 30tã Dezembera 1830. 3

F. Feyerabend, muiſchaſ walbineekſ.

Krohna Lipſtu muiſchã (Klein Friedrichſhof) no Jahneem 1831 60 flauzamaſ gohwiſ uſ renti tohp iſfohliſtaſ. Kam tiht ſcho renti uſnemt, lai 10tã, 24tã un 31mã Janwara deenã, kurrãſ ta iſfohliſchanaſ notikſ, pee Bramburgaſ pagasta teefas ar drohſchu apgalwoſchãnu peeteizahſ un ſawu ſohliſchãnu ſinnãmu darra.

Krohna Lipſtu muiſcha 16tã Dezembera 1830. I

F. Feyerabend, muiſchaſ walbineekſ.

Krohna Pilteneſmuiſchã no Jahneem 1831 tee trihſ muiſchaſkrohgi, prohti taſ baſniſaſkrohgaſ, taſ plohtuſkrohgaſ un taſ jaunaſ krohgaſ uſ renti tapſ iſdohti. Kam tiht ſchohſ krohguſ uſnemt, lai tanni 23ſchã Janwara ſchi 1831ma gadda preekſch puſſdeenaſ ar drohſchu apgalwoſchãnu pee Slehtkeſ muiſchaſ waldiſchanaſ Slehtkeſ muiſchã peeteizahſ, fur tad ta iſfohliſchanaſ notikſ. I

Pohpeſ dſimtmuiſchã irr no Jahneem 1831 ta papihruſudmalla un Slehtkeſ dſimtmuiſchã ta milituſudmalla uſ renti iſdohdamaſ. Kam tiht ſchahſ ſudmaltaſ uſnemt, lai 24tã Janwara ſchi 1831ma gadda preekſch puſſdeenaſ ar peenãkãmu drohſchu apgalwoſchãnu pee Slehtkeſ muiſchaſ waldiſchanaſ Slehtkeſ muiſchã peeteizahſ, fur tad ta iſfohliſchanaſ notikſ. I

Naudaſ, labbiſaſ un prezzu firguſ uſ plazzi. Rihgẽ tanni 5tã Janwara 1831.

		Sudraba nauda.				Sudraba nauda.	
		Rb.	Kp.			Rb.	Kp.
3 rubli 74½ kap.	papihru naudaſ gelbeja	I	—	I	pohhſ kãnnepu . tappe maſfahtſ ar	I	—
5 —	papihru naudaſ	I	33	I	linnu labbakaſ ſurteſ — —	I	80
I jaunſ dahlberiſ	—	I	30	I	— ſliktakaſ ſurteſ — —	I	40
I puhſ rudſu	tappe maſfahtſ ar	I	35	I	tabaka	—	70
I — kweeſchu	— —	2	70	I	dſeſeſ	—	65
I — meeſchu	— —	—	83	I	ſweeſta	—	2 10
I — meeſchu = putraimu	— —	I	50	I	muzza ſilku, preeſchu muzza	6	—
I — auſu	— —	—	60	I	— wihtſchnu muzza	6	50
I — kweeſchu = miltu	— —	2	75	I	ſarkanaſ ſahlſ	6	50
I — bihdeletu rudſu = miltu	— —	I	60	I	rupjaſ leddainaſ ſahlſ	5	25
I — rupju rudſu = miltu	— —	I	25	I	rupjaſ baltãſ ſahlſ	4	25
I — ſirnu	— —	I	30	I	ſmalkãſ ſahlſ	3	75
I — linnu = ſehklaſ	— —	2	—	50 graſchi irr warra jeb papihreſ rubliſ un warra nauda ſtahw ar papihreſ naudu weenã maſfa.			
I — kãnnepu = ſehklaſ	— —	I	—				
I — kimmenu	— —	I	50				

Iſt zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Oſſeeprovinzen: F. D. Braunſchweig, Cenſor.